

УДК 657.1

Труніна І.М.

*доктор економічних наук, професор,
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського***ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
В УМОВАХ ГІПЕРІНФЛЯЦІЇ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ
І МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ****FEATURES OF FINANCIAL REPORTING UNDER THE HYPERINFLATION
ACCORDING TO NATIONAL AND INTERNATIONAL STANDARDS****АНОТАЦІЯ**

Під час інфляції купівельна спроможність грошей зменшується настільки, що порівняння сум, отриманих від операцій та інших подій, що відбулися у різні проміжки часу, навіть у той же звітний період, стає некоректним. Фінансова звітність в умовах гіперінфляції не може достовірно відображати результати діяльності підприємства, тому її необхідно перераховувати з урахуванням показника інфляції. Національні та Міжнародні стандарти мають різні особливості коригування фінансової звітності на інфляційний чинник. У статті розглянуто особливості складання фінансової звітності в умовах гіперінфляції за Національними і Міжнародними стандартами та процедури коригування форм фінансової звітності. Правильно складена фінансова звітність надасть зовнішнім користувачам достовірну інформацію про фінансовий стан підприємства в умовах гіперінфляції.

Ключові слова: фінансова звітність, інфляція, гіперінфляція, Національні стандарти бухгалтерського обліку, Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.

АННОТАЦИЯ

Во время инфляции покупательная способность денег уменьшается настолько, что сравнение сумм, полученных от операций и других событий, произошедших в разные промежутки времени, даже в тот же отчетный период, становится некорректным. Финансовая отчетность в условиях гиперинфляции не может достоверно отражать результаты деятельности предприятия, поэтому ее необходимо пересчитывать с учетом показателя инфляции. Национальные и Международные стандарты имеют разные особенности корректировки финансовой отчетности на инфляционный фактор. В статье рассмотрены особенности составления финансовой отчетности в условиях гиперинфляции согласно Национальным и Международным стандартам и процедуры корректировки форм финансовой отчетности. Правильно составленная финансовая отчетность предоставит внешним пользователям достоверную информацию о финансовом состоянии предприятия в условиях гиперинфляции.

Ключевые слова: финансовая отчетность, инфляция, гиперинфляция, Национальные стандарты бухгалтерского учета, Международные стандарты бухгалтерского учета.

ANNOTATION

During inflation, the purchasing power of money is reduced so that the comparison of the amounts received from the transactions and other events that have occurred at different periods of time, even in the same reporting period, it becomes incorrect. Financial statements in hyperinflationary economies cannot reliably reflect the results of the company, so it is necessary to recalculate the inflation index. National and international standards have different features adjustments to the financial statements as of the inflation factor. The article discusses the features of the financial statements in hyperinflationary economies in accordance with national and international standards and procedures for adjustment of financial statements forms. Correct preparation of financial statements for external users to provide reliable information about the financial condition of the enterprise in the conditions of hyperinflation.

Keywords: financial statements, inflation, hyperinflation, national accounting standards and international accounting standards.

Постановка проблеми. Основне завдання бухгалтерського обліку – формування повної та достовірної інформації про діяльність, майновий стан і фінансові результати підприємства. Інфляція, а особливо гіперінфляція, істотно впливають на достовірність цих показників. Незначні інфляційні процеси практично не впливають на фінансове становище підприємства і його звітність. Така інфляція вважається допустимою і навіть корисною, тому що сприяє зростанню активності власників коштів, спонукаючи вкладати їх у прибуткові заходи, оскільки гроші, що знаходяться без руху, швидко втрачають свою цінність. Але чим вищими стають темпи інфляції, коли мова вже йде про гіперінфляцію, тим більш негативно вона впливає на господарську діяльність підприємства, визначаючи величину майна та характер його вартісних змін, стаючи основним дестабілізуючим чинником стійкості фінансового становища підприємства.

Як правило, динаміка цін в економіці призводить до знецінення вартості майна через зміну купівельної спроможності грошової одиниці, в якій виражені господарські операції, здійснені в попередні періоди, і результат яких наведено у фінансовій звітності за звітний період. В умовах гіперінфляції фінансові звіти підприємства про результати господарської діяльності, фінансовий стан і використання прибутку можуть виявитися джерелом необ'єктивної інформації, оскільки елементи балансу втрачають свою вартість із різною швидкістю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам інфляції та обліку в умовах інфляції приділяється значна увага у вітчизняній та зарубіжній літературі. Явище інфляції досліджувала велика кількість учених, усі вони намагалися знайти ефективні методи боротьби з нею. Так, Дж.М. Кейнс [1] уперше проаналізував інфляцію як елемент макроекономічної теорії, а М. Фрідман [2] під інфляцією розумів стійке та безперервне зростання цін, що завжди і всюди виступає як грошовий феномен. Загалом теоретичну основу вивчення інфляції становлять праці класиків економічної науки: А. Маршалла [3], А. Пігу, Д. Рікардо, І. Фішера [4],

Е. Фелпса, Д. Юма, К. Макконнелла та С. Брю [5], Хендриксен Э.С, Ван Бреда М.Ф. [6]; серед вітчизняних та російських науковців варто виділити: А.С. Гальчинського [7], А.А. Гриценка [8], С. Корабліна, С. Лушина, Т.О. Кричевську [8], О.І. Петрик [8], О. Мельник, А. Іларіонова [9], Ю. Семенова, А. Савченка та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Дослідження вчених зробили істотний внесок до розробки теоретичних і практичних основ проблем відображення інфляції. Проте в умовах сьогодення питання складання фінансової звітності у разі гіперінфляції потребують детального розгляду.

Мета статті полягає у дослідженні питання складання фінансової звітності в умовах гіперінфляції за Національними і Міжнародними стандартами.

Виклад основного матеріалу дослідження. У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [10] зазначається, що метою бухгалтерського обліку є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства для прийняття рішень. Однак інфляція впливає на достовірність даних показників, що значно спотворює реальну картину, яка утворилася на підприємстві. Непрямий вплив інфляції можна спостерігати саме у веденні бухгалтерського обліку на підприємстві. На викривлення інформації бухгалтерського обліку впливає нерівномірна зміна купівельної спроможності грошової одиниці. Це пояснюється тим, що за умов галопуючої або ж гіперінфляції купівельна спроможність грошової одиниці може змінюватися дуже швидко – щомісяця, щотижня або навіть щодня, – а звітність складається щоквартально або щорічно. Під час придбання запасів вони обліковуються виходячи з витрат на їх придбання у відповідному періоді, проте залежно від тривалості виробничого циклу їх вартість змінюється, а отже, занижується собівартість виготовленої продукції, що в кінцевому підсумку призведе до завищення надбавки та доходу. Показники фінансової звітності за таких умов будуть недостовірними та необ'єктивними, фінансові результати – завищеними, і в результаті підприємство зазнає збитків.

Під час інфляції купівельна спроможність грошей зменшується настільки, що порівняння сум, отриманих від операцій та інших подій, що відбулися у різні проміжки часу, навіть у той же звітній період, вводить в оману. Таким чином, в умовах гіперінфляції, фінансова звітність потребує коригування.

На сьогоднішній день Україна опинилася в дуже скрутному становищі. Починаючи з 2014 р., країна щорічно займає останні місця у світі за рівнем інфляції. Рівень інфляції за 2015 р. зріс до 43,3%, що є максимальним значенням за останні 20 років, у 2014 р. він

становив 24,9% [11]. У світовому рейтингу за підсумками 2015 р. Україна посіла 224-е місце поряд з Єменом (30%), Сирією (33,6%) та Південним Суданом (41,1%). Гіршими показниками інфляції були у Південного Судану та Венесуели [12]. Про гіперінфляцію мова ще не йде, але деякі фахівці так не вважають.

Так, професор американського Університету імені Джона Хопкінса С. Ганке стверджує, що справжній рівень інфляції в Україні на сьогодні 272%. «Гіперінфляція завжди і скрізь є політичним явищем. Вона трапляється після воєн і революцій, коли уряди змушені друкувати потрібні їм гроші, оскільки вже нічого обкласти – і саме це сталося в Україні», – пише професор. Гіперінфляція призвела до того, що реальні доходи населення зменшилися втричі, а кожен п'ятий українець опинився за межею бідності [13].

У таких умовах підприємства вже повинні замислюватися над тим, що робити зі своєю фінансовою звітністю, адже фінансова звітність в умовах гіперінфляції не може достовірно відображати результати діяльності підприємства, тому її необхідно перерахувати з урахуванням індексу інфляції. Мета здійснення інфляційного коригування полягає в тому, щоб надати зовнішнім користувачам фінансову звітність, яка відображає достовірну інформацію про фінансовий стан підприємства в умовах гіперінфляції.

Порядок коригування фінансової звітності на інфляційний складник у системі Національних стандартів регламентує П(С)БО 22 «Вплив інфляції» [14], а в системі Міжнародних стандартів – МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» [15].

За П(С)БО 22 показники річної фінансової звітності підприємства підлягають коригуванню на інфляційний складник за умови досягнення значення кумулятивного приросту інфляції 90 і більше відсотків [14].

Кумулятивний приріст інфляції визначають як добуток індексів інфляції за період, який складається з трьох останніх років, включаючи звітний. Індексом інфляції при цьому вважається індекс інфляції, оприлюднений центральним органом виконавчої влади у сфері статистики [14].

При цьому коментатори Національних стандартів зазначають: «Показника з назвою «індекс інфляції» як такого у нас не існує. Серед безлічі індексів, які розраховують працівники статистики, найбільш доладний той, який називається «індекс споживчих цін...» [16].

Держслужба статистики України публікує як індекс споживчих цін індекс інфляції до грудня попереднього року. Індеси інфляції за останні три роки становили: у 2015 р. – 143,3%, у 2014 р. – 124,9%, у 2013 р. – 100,5%. За 2015 р. кумулятивний приріст інфляції дорівнював 79,88% [17, с. 20]. До граничного значення у 90% залишилося не багато. Якщо інфляція буде продовжувати зростати такими ж

темпами, то коригування фінансової звітності доведеться вже робити тим підприємствам, які складають звітність згідно з П(С)БО 22.

Система Міжнародних стандартів фінансової звітності, а саме МСБО 29, зазначає, що «...у країні з гіперінфляційною економікою звітність про результати операційної діяльності та фінансовий стан, подана в національній валюті без перерахунку, є некорисною. Купівельна спроможність грошей утрачається настільки швидко, що порівняння сум, отриманих від операцій та інших подій, що мали місце в різні проміжки часу, навіть у той самий звітний період, уводить в оману» [15].

При цьому МСБО 29 не встановлює абсолютного рівня, на якому вважається, що виникає гіперінфляція. Необхідність перераховувати фінансові звіти згідно із цим стандартом є питанням судження. У § 10 МСБО 29 сказано: «Для перерахунків фінансової звітності відповідно до цього Стандарту треба застосовувати певні процедури, а також судження. Послідовне застосування цих процедур та суджень від одного звітного періоду до іншого звітного періоду має важливіше значення, ніж абсолютна точність остаточних сум, включених до перерахованої фінансової звітності» [15].

Згідно з Міжнародними стандартами, показником гіперінфляції є характеристики економічного середовища в країні, які включають такі ознаки, але не обмежуються ними:

а) основна маса населення віддає перевагу збереженню своїх цінностей у формі немонетарних активів або у відносно стабільній іноземній валюті. Суми, утримувані в національній валюті, негайно інвестуються для збереження купівельної спроможності;

б) основна маса населення розглядає грошові суми не в національній грошовій одиниці, а у відносно стабільній іноземній валюті. Ціни можуть також наводитися в цій валюті;

в) продаж та придбання на умовах відстрочки платежу здійснюються за цінами, які компенсують очікувану втрату купівельної спроможності протягом періоду відстрочки платежу, навіть якщо цей строк є коротким;

г) відсоткові ставки, заробітна плата та ціни індексуються згідно з індексом цін;

г) кумулятивний рівень інфляції за трирічний період наближається до 100% або перевищує цей рівень.

Як видно, у системі МСФЗ критерій кумулятивного рівня інфляції вище на 10% за той, що згадано у П(С)БО 22. Але фахівці, коментуючи ознаки гіперінфляції, зазначають, що цей кількісний індикатор не є єдиним і не має розглядатися окремо від інших факторів. «Під час розгляду всіх зазначених факторів у сукупності можна зробити висновок, що економіка країни є гіперінфляційною навіть у тому випадку, коли сумарний темп інфляції за три роки становить, наприклад, тільки 80 відсотків» [18].

Порядок проведення коригування річної фінансової звітності на вплив інфляції є досить складним процесом. Спочатку підприємство повинно скласти річну фінансову звітність на основі поточного бухгалтерського обліку (рахунки, відомості, журнали-ордери, Головна книга). Дані поточного бухгалтерського обліку не підлягають коригуванню. А вже потім коригування річної фінансової звітності проводять по кожному звіту в такій послідовності: Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал.

Під час коригування фінансової звітності на рівень інфляції необхідно привести показники фінансової звітності до зіставлених грошових вимірників на дату коригування, тобто активи, зобов'язання, власний капітал коригуються на коефіцієнт коригування. Процес коригування полягає в тому, що спочатку складають фінансову «звичайну» звітність без урахування індексу інфляції, а потім кожен статтю фінансової звітності перераховують, у разі необхідності, на коефіцієнт коригування та оприлюднюють фінансову звітність уже з урахуванням інфляційного впливу. Для розрахунку коефіцієнта коригування необхідно індекс інфляції на дату балансу (кінець звітного року), тобто індекс інфляції на грудень звітного року, розділити на індекс інфляції на дату визнання (переоцінки) відповідної статті звітності. Таке інфляційне коригування кожної статті фінансової звітності передбачає коригування окремо за кожним необоротним активом, кожним видом запасів, кожною статтею немонетарної заборгованості, що в разі ускладнює роботу обліковців.

Коригування фінансової звітності на інфляційний вплив проводять за кожною формою фінансової звітності. При цьому для кожної форми існують свої особливості.

Процедуру коригування показників Балансу представлено в табл. 1.

Під час коригування треба враховувати низку нюансів. Так, скоригована вартість немонетарних активів зменшується до суми очікуваного відшкодування від майбутнього використання відповідних активів (чистої вартості реалізації запасів, ринкової вартості інвестицій тощо), якщо вона перевищує таку суму (п. 8 П(С)БО 22 [14], § 19 МСБО 29 [15]).

Якщо підприємство придбало активи на умовах відстрочки платежу без сплати відсотків, унаслідок чого суму відсотків визначити неможливо, вартість таких активів коригується із застосуванням індексу інфляції від дати платежу (п. 9 П(С)БО 22 [14], § 22 МСБО 29 [15]). Тобто у цьому разі під час розрахунку коефіцієнта коригування індекс інфляції, визначений на дату балансу, слід розділити на індекс інфляції за той місяць, в якому здійснено платіж за активи, а не оприбутковані такі активи на баланс.

Якщо розлогі записи дат придбання об'єктів основних засобів відсутні чи неможливо їх

оцінити на дату придбання (немає відповідної інформації), у перший період коригування фінансової звітності на інфляційний складник вимагається здійснити незалежну професійну оцінку вартості об'єктів як бази для наступного перерахування (§ 16 МСБО 29) [15].

З огляду на те, що кожен статтю балансу коригують окремо на початок першого звітного року, в якому застосовується П(С)БО 22, суми дооцінки активів, наведені у складі власного капіталу, до скоригованого балансу не включаються, а показником нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) визнається різниця між сумою скоригованих показників активу та сумою скоригованих показників пасиву балансу (п. 10 П(С)БО 22 [14], § 24 МСБО 29 [15]).

Процедуру коригування показників Звіту про фінансові результати представлено в табл. 2.

Як видно з табл. 2, для визначення будь-якої скоригованої статті доходів (витрат) необхідно чітко знати дату їх визнання і виходячи з неї визначити вже індекс інфляції.

У разі чіткого дотримання стандартів під час визначення собівартості реалізованої продукції потрібно коригувати кожен статтю калькуляції, отже, кожен складник собівартості. До того ж індекс інфляції потрібно застосовувати на дату первісного визнання такого складника. На практиці це важко зробити на більшості виробничих підприємств, де для оцінки списання матеріалів використовують метод середньозваженої собівартості, згідно з яким дані про вартість

Таблиця 1

Коригування показників Балансу [14; 15; 21]

Монетарні статті фінансової звітності (статті балансу про кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які буде отримано чи оплачено у фіксованій (або певній) сумі коштів чи їх еквіваленті)	Немонетарні статті фінансової звітності (статті інші, ніж монетарні статті балансу)
Монетарні активи та монетарні зобов'язання, які згідно з угодою між підприємством та іншою стороною підлягають індексації (депозити, облігації тощо), відображаються в балансі в сумі, передбаченій угодою	Немонетарні статті, відображені за справедливою вартістю, визначеною на дату балансу (кінець звітного року), не коригують
Інші монетарні статті не коригують	Немонетарні статті, відображені за справедливою вартістю, визначеною не на дату балансу (кінець звітного року), коригуються з використанням індексу інфляції на дату переоцінки
	Показники немонетарних статей, відображені за первісною вартістю або залишковою вартістю, коригуються із застосуванням індексу інфляції на дату визнання відповідного активу, зобов'язання і власного капіталу

Таблиця 2

Коригування показників Звіту про фінансові результати [14; 15]

Скоригована собівартість виготовленої продукції (робіт, послуг)	Скоригована вартість залишку незавершеного виробництва на початок періоду + скоригована сума витрат на виробництво за період – скоригована вартість залишку незавершеного виробництва на кінець періоду
Скоригована собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг)	Визначається після розрахунку скоригованої собівартості виготовленої продукції (робіт, послуг): скоригований залишок готової продукції (робіт, послуг) на початок періоду + скоригована собівартість виготовленої за звітний період продукції (робіт, послуг) – скоригований залишок готової продукції (робіт, послуг) на кінець періоду
Скоригована собівартість реалізованих товарів	Скоригований залишок товарів на початок періоду + скоригована вартість придбаних за звітний період товарів – скоригований залишок товарів на кінець періоду
Інші показники звіту про фінансові результати	Коригують із застосуванням коефіцієнта коригування, що визначається як відношення індексу інфляції на дату балансу та індексу інфляції на дату визнання доходів і витрат, зарахованих до відповідних статей

Таблиця 3

Коригування показників Звіту про рух грошових коштів [14; 15]

Показники, які відображають рух грошових коштів у результаті операційної діяльності	Скориговані показники визначають згідно з Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку з урахуванням відповідних статей скоригованого балансу та скоригованого звіту про фінансові результати
Сума нарахованих та сплачених відсотків, сплаченого податку на прибуток	Коригують із використанням індексу інфляції на дату їх визнання
Показники, які відображають рух грошових коштів у результаті інвестиційної та фінансової діяльності	Коригують із використанням індексу інфляції на дату кожної операції, пов'язаної з рухом таких грошових коштів

Таблиця 4

Коригування показників Звіту про власний капітал [14; 15]

Показники, які неможливо отримати безпосередньо з відкоригованої фінансової звітності (переоцінка активів, відрахування в резервний капітал тощо)	Коригують в такому ж самому порядку, як і немонетарні статті балансу
Інші показники звіту про власний капітал	Скориговані показники визначають згідно з Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку з урахуванням відповідних показників скоригованої фінансової звітності

Таблиця 5

Інформація, що підлягає розкриттю у примітках до фінансової звітності, за П(С)БО та МСБО

	П(С)БО 22	МСБО 29
Факт коригування показників фінансової звітності	+	+
Сума коригування амортизації основних засобів	+	-
Розрахунок коригування собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) і товарів	+	-
Індекс інфляції на дату балансу та зміна індексу інфляції протягом поточного й попереднього звітних періодів	+	+

придбання, за якою їх зараховують на баланс, зазвичай не співпадає з вартістю вибуття таких запасів. Відповідно, визначити індекси інфляції на дату зарахування на баланс саме матеріалів, які списано у виробництво, неможливо.

У П(С)БО 22 як приклад застосовано для списання товарів метод ФІФО, за якого у підприємства дані бухгалтерського обліку будуть погоджені з інфляційними коригуваннями, але даний метод на практиці застосовується менше.

Процедуру коригування показників звіту про фінансові результати представлено в табл. 3.

Процедуру коригування показників Звіту про фінансові результати представлено в табл. 4.

І українські стандарти, і міжнародні вважають, що відкоригована на інфляційний складник фінансова звітність є окремою повноцінною фінансовою звітністю й її некоректно розглядати як додаток до звичайної (невідкоригованої) фінансової звітності. П(С)БО 22 наголошує, що в примітках до річної фінансової звітності наводять інформацію про факт коригування показників фінансової звітності. А § 7 МСБО 29 чітко зазначає: «Не дозволяється подавати інформацію, згідно із цим Стандартом, у вигляді додатка до неперерахованої фінансової звітності. Крім того, не рекомендується окреме подання фінансової звітності до її перерахування» [15].

Здійсненні коригування річної фінансової звітності необхідно пояснити в примітках до фінансової звітності. Інформацію, що підлягає розкриттю у примітках до фінансової звітності за П(С)БО та МСБО, представлено в табл. 5.

Як видно з табл. 5, згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності, розкриттю у примітках підлягає сам факт коригування показників звітності, індекс інфляції на дату балансу та зміна індексу інфляції протягом поточного й попереднього звітних періодів. Згідно з Національними стандартами, необхідно ще наводити інформацію стосовно суми коригування амортизації основних засобів та розрахунок

коригування собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) і товарів.

Висновки. Гіперінфляція – один із факторів, що безпосередньо впливає на достовірність фінансової звітності підприємства. Під впливом гіперінфляції відбувається деформація реального майнового становища. Відсутність обліку інфляції веде до значного спотворення даних про майновий стан підприємств і фінансові результати підприємства, що робить неможливим зіставлення даних різних періодів, ускладнює аналіз інвестиційної привабливості, деформує структуру капіталу, позбавляє підприємство джерел засобів для своєчасної заміни устаткування, що, зрештою, може спричинити нездатність продовжувати діяльність в досяжному майбутньому.

Наслідки гіперінфляційних ефектів дуже значні, що викликає нагальну потребу у проведенні коригувань звітності на інфляційний складник. Ураховуючи, що підприємства складають фінансову звітність як за Національними, так і за Міжнародними стандартами, розглянуті у статті особливості кожної системи стандартів із питань складання фінансової звітності в умовах гіперінфляції, окреслені ознаки гіперінфляції за кожною системою, представлені процедури коригування показників кожної форми фінансової звітності допоможуть підприємствам зробити свою фінансову звітність достовірнішою для користувачів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег / Дж.М. Кейнс ; пер. с англ. проф. Н.Н. Любимова; под ред. д.э.н., проф. Л.П. Куракова. – М. : Гелиос АРВ, 2002.
2. Friedman M. The methodology of positive economics. – 1953.
3. Маршалл А. Принципы политической экономии / А. Маршалл. – Directmedia, 2013.
4. Фишер И. Покупательная сила денег / И. Фишер. – М. : Дело, 2001.
5. Макконнелл Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы,

- політика / Р. Макконнелл, С.Л. Брю. – М. : Республіка, 1998.
6. Хендриксен Э.С., Ван Бреда М.Ф. Теория бухгалтерского учета / Э.С. Хендриксен, М.Ф. Ван Бреда ; пер. с англ. ; под ред. проф. Я.В. Соколова. – М. : Финансы и статистика, 2000. – 576 с.
  7. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи / А.С. Гальчинський // Методологічні аспекти. – К. : Либідь. – 2006. – Т. 312.
  8. Інститут таргетування інфляції: зарубіжний досвід і перспективи запровадження в Україні / А.А. Гриценко, Т.О. Кричевська, О.І. Петрик. – К. : Інститут економіки та прогнозування, 2008.
  9. Илларионов А. Инфляция и экономический рост / А. Илларионов // Вопросы экономики. – 2011. – Т. 8.
  10. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-ХІУ, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
  11. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
  12. Central Intelligence Agency [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2092rank.html>.
  13. Washington Post: Реальна інфляція в Україні - 272% [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1544023>.
  14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2002 № 147 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02>.
  15. Міжнародний стандарт фінансової звітності 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» від 01.01.1991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_04.
  16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку: коментарі / Ред. Я. Кавторєва. – Х. : Фактор, 2009. – С. 952.
  17. Карпова В. Фінзвітність в умовах гіперінфляції: особливості складання / В. Карпова // Все про бухгалтерський облік. – 2016. – № 14. – С. 19–26.
  18. МСФО: точка зрення КПМГ. Практическое руководство по Международным стандартам финансовой отчетности, подготовленное КПМГ. 2013/2014 : в 2-х ч. ; пер. с англ. ; 10-е изд. – М. : АЛЬПИНА ПАБЛИШЕР, 2014. – С. 488.
  19. Міжнародний стандарт фінансової звітності 34 «Проміжна фінансова звітність» від 01.01.1991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_049.
  20. МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_004.
  21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 № 193 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>.